

Hemmelig.

Ivar Hauptsnak
9

Forsvarsdepartementet.

116
20

St. prp. nr. 28.

(1915)

Om forslag til vaabenøvelsernes forlængelser i 1915.

Forsvarsdepartementets indstilling av 7de januar 1915, som er bifaldt ved kongelig resolution av samme dag.

(Foredraget av statsraad Holtfod t).

I lov om vernepligt og utskrivning av 19de juli 1910, dens § 49, er rekrutøvelserne for de til landvæbningen som stridende utskrevne mandskaper bestemt at skulle ha en mindste varighet av nedenfor anførte antal dage:

Ved kavaleriet	102 dage
« feltartilleriet	92 —
« ingeniørvaabnet	72 —
« bergartilleriet	62 —
« infanteriet, positionsartilleriet og fæstningsartilleriet . . .	48 —

— marsjdage heri ikke iberegnet. De hjælpedygtige og øvrige som ikke-stridende utskrevne mandskaper ved landvæbningen gives i henhold til samme paragraf en rekrutskole av mindst 18 dages varighet, marsjdage ikke iberegnet.

Ved den av Stortinget ifjor vedtagne forlængelse av regimentsøvelserne fra 24 til 30 dage vil den samlede øvelsestid for de stridende vaaben bli ved:

Vaabben.	Rekrutskole.	Regimentssamling.	Tilsammen antal dage.
Kavaleriet	102 dage	$4 \times 30 = 120$ dage	222
Feltartilleriet	92 —	$4 \times 30 = 120$ —	212
Ingeniørvaabnet	72 —	$4 \times 30 = 120$ —	192
Bergartilleriet	62 —	$4 \times 30 = 120$ —	182
Infanteriet	48 —	$4 \times 30 = 120$ —	168
Positionsartilleriet	48 —	$4 \times 30 = 120$ —	168
Fæstningsartilleriet	48 —	$5 \times 30 = 150$ —	198

Om forslag til vaabenøvelsernes forlængelser i 1915.

I Sverige er ved den nu sidst vedtagne nye hærordning tjenestetidens længde fastsat til:

Vaaben.	Rekrutskole.	Andre øvelser.	Tilsammen antal dage.
Kavaleriet	281 dage	114 dage	395
Felt- og positionsartilleriet	281 —	114 —	395
Feltingeniør- og felttelegraftropperne	295 —	100 —	395
Infanteriet i almindelighed	250 —	110 —	360
do. for utdannelse til underbefal og specialister	—	—	420
Fæstningsartilleriet og fæstningsingeniørtropperne	295 —	90 —	385

Ved den forrige hærordning i Sverige var den samlede tjenestetid:

Ved kavaleriet	365 dage
« feltartilleriet	365 «
« feltingeniør- og felttelegraf-tropperne	365 «
« infanteriet	240 «
« positionsartilleriet	240 «
« fæstningsartilleriet og fæstningsingeniørtropperne	240 «

Denne øvelsestid — som er betydelig længere end vor — har man saaledes i Sverige ikke fundet tilstrækkelig for at kunne gi soldaterne en forsvarlig utdannelse.

Naar derhos tages i betragtning at den mandlige ungdom i Sverige gjennengaaende er langt bedre forberedt til soldattjenesten ved gymnastik og idræt end i Norge, synes det indlysende at ungdommen her ikke paa langt nær kan fremmøte til vaabenøvelserne saa godt forberedt som i vort naboland.

Departementet finder derfor, at man under den nuværende krigspolitiske situation ikke kan la den rekrutaarsklasse, som nu skal utdannes, gives en saa minimal øvelse som i de foregaaende aar, naar man — saaledes som tilfældet vil bli i aar — maa være forberedt paa at utnytte de ekserserende avdelinger til tjeneste i nøitralitetsvernet.

Herved maa rekrutskolerne i stor utstrækning henlægges til vintermaanederne, hvad der i meget væsentlig grad maa forutsees at ned sætte øvelsernes effektivitet.

En forlængelse af rekrutskolerne er ogsaa høist paakrævet, om man ad frivillighetens

vei — og ikke som i Sverige ved tvangsbemelser — skal faa udannet en høist fornøden reserve af befal for vor hær.

Den paagaaende krig har forlængst godt gjort at avgangen paa befal under krigen er langt større end noget af de krigførende land har forutset og været forberedt paa.

Endelig skal paapekes at en forlængelse af øvelsestiden ogsaa er paakrævet for saavidt mulig at undgaa yderligere indkaldelse til nøitralitetsvakt av de ældre — i fred tjenstfri aarsklasser, som allerede har været ekstraordinært indkaldt under den forløpne periode av krigen.

I henhold hertil vil departementet foreslaa at rekrutskolerne i 1915 forlænges til 90 dage for de stridende vaaben, som ikke har rekrutskoler av mindst denne længde, nemlig infanteriet, positionsartilleriet og fæstningsartilleriet, hvis rekrutskoler nu er . . . . . paa 48 dage, bergartilleriet — 62 — og ingeniørvaabnet — 72 —

Den effektive forlængelse vil efter dette forslag bli:

for infanteriet, positionsartilleriet og fæstningsartilleriet	42 dage
« bergartilleriet	28 «
« ingeniørvaabnet	18 «

En saadan forlængelse kan man gaa til uten at de nuværende etableringer behøver — i nogen væsentlig grad — at utbedres.

Om forslag til vaabenøvelsernes forlængelse i 1915.

Forlængelsen av de nævnte vaabens rekrutskoler til 90 dage er beregnet at ville koste:

Infanteriets	ca. kr. 712 000,00
Positionsartilleriets	“ “ 20 000,00
Fæstningsartilleriets	“ “ 76 000,00
Bergartilleriets	“ “ 16 000,00
Ingeniørvaabnets	“ “ 20 000,00

Tilsammen ca. kr. 844 000,00

Desuten finder departementet, at troppetrænmandskaperne srekrutskoler ved feltartilleriet og positionsartilleriet maa forlænges fra 18 til 30 dage. Disse mandskaper skal nemlig lære i rekrutskolen at kjøre 6-spændte kjøretøier. At dette i en saa kort rekrutskole som 18 dage ikke kan læres, er en sak, som man ikke nærmere behøver at paavise. Saavel hester som materiel kan man risikere at faa ødelagt av saadanne ukyndige folk.

Utgifterne med denne forlængelse vil beløpe sig til:

Ved feltartilleriet	ca. kr. 2 000,00
“ positionsartilleriet	“ “ 350,00

Tilsammen ca. kr. 2 350,00

Som oplyst et andet sted (St. medd. om nøytralitetsvernet) er tiden for vaabenøvelsernes avholdelse i 1915 allerede fastsat saaledes, at rekrutskolerne for samtlige kystbefæstninger og Fredrikstad mineforsvar og delvis ved infanteriets avdelinger av 1ste, 3dje, 4de og 5te brigade vil ta sin begyndelse allerede i januar.

Departementet har i vedliggende utrykte bilag latt utarbeide en plan for de ekserserende avdelingers indordning i nøytralitetsvernet — en plan, overfor hvilken dog departementet maa forbeholde sig at staa helt frit baade hvad angaar tid og sted, idet den krigspolitiske situation her maa være det avgjørende.

Merutgifterne ved de med denne plan for-

bundne transporter vil antagelig andra til ca. kr. 30 000,00.

Da imidlertid familietillægget ved rekrutavdelingene kun vil andra til en brøkdel av det beløp, som vilde medgaa hertil ved avdelinger bestaaende av ældre mandskaper, vil den ovenfor anførte merutgift formentlig kunne indspares paa familietillægget.

Da der ikke kan forholdes forskjellig i de forskjellige brigader og landsdeler, vil departementet foreslaa, at rekrutskolerne i år blir forlænget til 90 dage ikke alene for de avdelingers vedkommende, som skal indordnes i nøytralitetsværnet, men ogsaa ved de øvrige avdelinger, som ikke kan indordnes i nøytralitetsvernet og som ikke tidligere har rekrutskoler av mindst 90 dages varighet.

Dette gjelder rekrutskolerne ved følgende avdelinger:

Tromsøy infanteriregiment nr. 16,
Finmarkens bataljon,
3die bergbatteri,
Positionsartilleribataljonen,
Søndenfjeldske ingenørregiment,
Nordenfjeldske ingenørbataljon,
Sarpsborg, Kongsvinger samt
Stjørdalens befæstninger.

Det er departementets forutsætning, at disse avdelingers rekrutskoler i størst mulig utstrækning blir anvendt til sammen med de til nøytralitetsvernet indkaldte at drive øvelser i noget større forband, hvorved man — foruten mere effektive øvelser for nøytralitetsvernets avdelinger — tillike opnaar at faa nøytralitetsvernet styrket.

Man finder det derfor rigtigst, at merutgiften ved de forlængede rekrutskoler i sin helhet utredes av nøytralitetsvernet.

I henhold til det foran anførte

i n d s t i l l e s :

At Deres Majestæt vil bifalde og underskrive vedlagte utkast til proposition til Stortinget om vaabenøvelsernes forlængelse i 1915.

Om forslag til vaabenøvelsernes forlængelse i 1915.

Hans Majestæt Kongens proposition til Stortinget om forslag til vaabenøvelsernes forlængelse i 1915.

Vi Haakon, Norges Konge

gjør vitterlig:

Stortinget indbydes til at ~~faa~~ saadan

beslutning:

Stortinget samtykker i:

1. At de i § 49 i lov om vernepligt og utskrivning av 19de juli 1910 nævnte rekrutskoler for ingeniørvaabnet, bergartilleriet, infanteriet, positionsartilleriet og fæstningsartilleriet i 1915 gives en varighet av 90 dage — marsjdage ikke iberegnet.
2. At rekrutskolerne for troppetrænmandskaper av feltartilleriet og positionsartilleriet i 1915 gives en varighet av 30 dage, marsjdage ikke iberegnet.
3. At merutgifterne ved rekrutskolernes forlængelse i 1915 utredes av de til nøytralitetsvernet bevilgede beløp.

Forsvarsdepartementets inndstilling i saken vedlægges i avtryk.

Git paa Kristiania slot den 7de januar 1915.

Under Vor haand og rikets segl

Haakon.
(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Bilag til
St. pap. no. 28 (1915)

hemmelig

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September
Kristiansand forsvar									
II/J.R. 7 (Kristiansand batj.) (Gimlemoen)	20/	15/3	25/4						
III/J.R. 8 (Ryfylke batj.) (Ved Kristiansand.)	1 komp.	15/3	25/4						
I/J.R. 7 (Ørkedalen batj.) (Gimlemoen)	1 komp.	7/3	24/4	4/6					
I&II/J.R. 8 (Jæderen & Stavanger) (Ved Kristiansand)	1 komp.	7/3	24/4	4/6					
III/J.R. 1 (Lister batj.) (Østlandet/Gimlemoen)	2 komp.	16/4	3/6						
J.R. 1, III b (Follo) (Fr. sted.)	21/	15/3	25/4	2/6					
J.R. 2 (V. Akershus) (Hadelandsmoen)	1 komp.	5/3	12/4	22/4	30/5	10/7			
J.R. 3 (Telemarken) (Bæstadmoen)	3 komp. ²	12/4	30/5	10/7					
Briggatren 1 (Gimlemoen)	15/1	12/4	31/4						
Garn kp 1, 2, 3	15/1								
Bergens forsvar									
II/J.R. 9 (Bergens batj.) (Ulven.)	1 komp.	5/3	10/4						
II/J.R. 10 (Sandanger batj.) (Tysdalen)	1 komp.	2 aarsklasser	16/4	28/5					
II/J.R. 10 (Sogn) (Bomoen)	1 komp.	2 aarsklasser	10/3	26/4	7/6				
II/J.R. 9 (Søndhord batj.) (Ulven.)	1 komp.	11/4	28/5	4/7					
II/J.R. 9 (Øvre Nordhord batj.) (Ulven.)	1 komp.	11/4	28/5	4/7					
III/J.R. 10 (Søndj. batj.) (Bomoen)	1 komp.	11/4	28/5	4/7					
Søndhord batj; (Tysdalen)	1 komp.	10/4	28/5	4/7					
Øvre Nordhord batj; (Øvre Nordhord)	1 komp.	2 aarsklasser	28/2	28/5					
J.R. 4 (Østjordet) (Gardermoen)	1 komp.	2 aarsklasser	21/5	7/7	18/8				
J.R. 5 (Østtopplandene) (Finnmarken, Østtoppland)	3 komp. ²	21/5	7/7	18/8					
J.R. 6 (Vesttopplandene) (Gardermoen)	3 komp. ²	24/6	4/7	18/8					
J.R. 7 (Fæterhovset) (Gardermoen.)	3 komp. ²	24/6	4/7	18/8					
Garn kp 4 & 5	25/4								
Øvndbjem									
(Øgdenes befæstning ²) (Sønd. sommelvirk.)	3 komp. ²	17/4	24/5	9/7	30/8 - 9/7. 6 komp ² - (hvorav 1 i sommelvirk.)				
J.R. 11 (Øvndbjem) (Setnesmoen)	3 komp. ²	13/4	34/5	11/7	10/7 - 11/8. 5 —				
J.R. 13 (Øvndbjem) (Østnær)	3 komp. ²	22/3	8/7	10/8					
J.R. 12 (Øvndbjem) (Værnes)	2 komp. ²	22/5	8/7	10/8					
J.R. 14 (Øvndbjem) (Værnes)	2 komp. ²	22/5	8/7	10/8					
6 Brigadie									
J.R. 15 (V. Hælogaland) (Hælogardsmoen)	1 komp.	11/4	29/5	7/7	17/8				
J.R. 16 (Sørnæs) I b (Østnærmoen) II b	2 komp. ²	25/3	7/7						
Frumikk (Altenkompani) bataljon	1 komp.	20/5	7/7	17/8					
Naranger --	1 komp.	19/5	0/7	16/8					
Ordiner rekrutshole									
Forlænget —— som nøytralitetovern.									

Styrken er nu:
 1 bataljon } = 7 kp¹
 3 garn komp. } = 7 kp¹
 1 bergrtt } perm
 1 bataljon } perm
 1 fjuli prl }

Styrken er nu:
 1 komp¹ + 2 garn komp¹ = 4 komp²
 1 bataljon } perm
 1 inf mtr avd } perm
 1 bergrtt }

Styrken er nu
 Øgdenes sommelvirk.
 2 komp 10 mard.

Der er nu opsat
 1 peloton